

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Ольга ДЕМЕНТЬЄВА
«04» вересня 2023 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.завідувача кафедри

Тетяна БОЙКО
Протокол засідання кафедри
Лісового та садово-паркового
господарства ХДАЕУ
від «04» вересня 2023 року №1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЛІСОВА ЗООЛОГІЯ

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма – Лісове господарство

Спеціальність – 205 Лісове господарство

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство

Кропивницький – 2023

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Лісова зоологія
Факультет	Рибного господарства та природокористування
Назва кафедри	Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Викладач	Лекційні заняття викладає: Семенюк Станіслав Кузьмич, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства. Лабораторні та практичні заняття викладає: Семенюк Станіслав Кузьмич, доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства.
Контактна інформація	semenyuk_stanislav@ukr.net kaf_lis@ukr.net
Графік консультацій	Понеділок, середа 14.00 – 16.00 конференція Zoom https://us04web.zoom.us/j/9933944362?pwd=n2IbhADdr41rxSs7bNgvc9gwtpdbut.1 Ідентифікатор конференції: 9933944362 Код доступу:0808
Програма дисципліни	€
Мова викладання	українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Дисципліна «Лісова зоологія» є дуже важливим компонентом у підготовці майбутніх фахівців лісового та садовопаркового господарства. Знання з дисципліни «Лісова зоологія» розкриють уявлення про різноманітність тварин, їх спосіб життя, будову і життєдіяльність, взаємовідносини їх із лісовим середовищем та роль в кругообігу речовин у природі.
Інформаційний пакет дисципліни	http://dspace.ksau.kherson.ua:8888/enrol/index.php?id=862

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Професійна підготовка бакалаврів садово-паркового та лісового господарства в галузі у галузі зоології лісу як основи збереження та раціонального використання тваринного світу лісів, формування у студентів уявлень про різноманіття лісової фауни, розуміння єдності, взаємодії та незамінності усіх елементів лісової фауни, їх значення у формуванні і існуванні лісових екосистем.
-----------------------------------	---

Завдання вивчення дисципліни	В результаті вивчення курсу «Лісова зоологія» здобувачі опановують знання про: <ul style="list-style-type: none"> - місце і роль фауни у функціонуванні лісових екосистем, забезпечені біологічної стійкості лісових насаджень; - видовий склад та особливості поширення представників лісової фауни; - наслідки антропогенного впливу на лісову фауну; - приклади позитивного і негативного впливу ссавців та птахів на лісове середовище; - рідкісні та зникаючі види лісових тварин, розумінням причин їх зникнення та способами їх збереження; - основи законодавства щодо охорони тваринного світу.
-------------------------------------	---

4. Програмні компетентності та результати навчання

Комpetентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу

Загальні	<p>ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК-7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>ЗК-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-10. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>ЗК-12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Спеціальні (фахові)	<p>ФК-1. Здатність застосовувати знання і уміння лісівничої науки й практичний досвід ведення лісового господарства.</p> <p>ФК-12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому регіональному, національному і глобальному рівнях.</p>

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН	<p>ПРН-4. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.</p> <p>ПРН-5. Розуміти і застосовувати особливості процесів росту і розвитку лісових насаджень, теорії та принципи ведення лісового і мисливського господарства для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН-10. Аналізувати результати досліджень лісівничо-таксаційних показників дерев, деревостанів, їх продуктивності, стану насаджень та довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази.</p> <p>ПРН-11. Оцінювати значимість отриманих результатів досліджень дерев, деревостанів, насаджень, лісових масивів і стану довкілля, стану мисливських тварин та їх кормової бази і робити аргументовані висновки.</p> <p>ПРН-13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.</p>
------------	--

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2023-2024 н. р.
Семестр	перший
Курс	перший
Обов'язкова компонента/ Вибіркова компонента	Обов'язкова компонента ОК 10
Пререквізити	Базовими дисциплінами для засвоєння курсу «Лісова зоологія» є «Ботаніка», «Грунтознавство», «Біологія», «Дендрологія», «Фізіологія рослин». Базові знання дисциплін розширяються і уточнюються згідно специфіки спеціальностей «Садово-паркове господарство» та «Лісове господарство».
Постреквізити	Знання з дисципліни «Лісова зоологія» є базовими для дисциплін, «Лісові культури» «Озеленення населених місць», «Організація с.-п. та л.-г. виробництва».

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	4 кредитів /120 год.
Лекції	32 год. лекцій
Практичні / Семінарські	28 год. практичних
Лабораторні	-
Самостійна робота	60 год. самостійної роботи
Форма підсумкового контролю	1 семестр – екзамен

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	-
Обладнання	інтерактивна дошка, проектор, визначники, бінокуляри.

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою отримуватись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт тощо. Навчальний курс включає самостійну роботу здобувачів, яка може бути забезпечена бібліотечним фондом університету та кафедри. В умовах дистанційного навчання, передбачений більш високий ступінь самостійності здобувачів, відповідальності за набуті знання та самодисципліни.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (можливо вказати – 40% від загальної суми балів за конкретне заняття). Перескладання проходить в індивідуальному порядку на консультаціях, згідно графіку консультацій викладача (в разі дистанційного навчання можливо відпрацювання через електронні платформи).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'ективних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різnobічного вивчення тем дисципліни
Академічна добросередиство	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою аннулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів	
			годин					
			лек.	лаб.	пр.	с.р.		
Змістова частина 1 Загальна частина лісової ентомології								
за розкладом	Тема 1	Предмет і завдання курсу «Лісова зоологія».	2	-	2	4	2	

за розкладом	Тема 2	Основи систематики тварин Підцарство Найпростіші: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	2	-	2	6	2
за розкладом	Тема 3	Підцарство Багатоклітинні. Тип Губки та Кишковопорожнинні: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	2	-	2	4	4
за розкладом	Тема 4	Типи: Плоскі, Круглі, Кільчасті черви. Загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	4	-	2	6	8
за розкладом	Тема 5	Тип Молюски: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	2	-	2	4	6
	Тема 6	Тип Членистоногі: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	4	-	4	6	
	ПК ЗЧ 1	Усний контроль					4

Змістова частина 2 Спеціальна частина лісової ентомології

за розкладом	Тема 7	Клас Комахи: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	4	-	2	6	8
	Тема 8	Тип Хордові: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	2	-	2	4	
за розкладом	Тема 9	Клас Земноводні: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	2	-	2	4	4
за розкладом	Тема 10	Клас Плазуни: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	2	-	2	4	8
за розкладом	Тема 11	Клас Птахи: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	2	-	2	4	6
	Тема 12	Клас Ссавці: загальна характеристика, представники та їх роль в лісовому господарстві	2	-	2	4	
	Тема 13	Екологія тварин	2	-	2	4	
	ПК ЗЧ 2	Письмовий контроль					4

10. Форми і методи навчання

Лекція	Під час лекцій використовуються інформаційно-повідомляючий, пояснально-ілюстративний, пояснально-спонукальний, проблемний методи викладання теоретичного матеріалу. Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій
Практичні /Семінарські	Практичні заняття передбачають усні доповіді здобувачів вищої освіти, бесіду, аналіз наочного матеріалу, екскурсії до парків, дендропарків та ботанічного саду.
Лабораторні	Лабораторні роботи передбачають використання інформаційно-повідомляючий, пояснально-ілюстративний, пояснально-спонукальний, дослідницько- пошуковий, проблемний методи.
Самостійна робота	Самостійна робота з засвоєння теоретичного матеріалу, при виконанні завдань для поточного контролю і контролю змістовних частин передбачає використання: - пошукового методу та аналітико-синтетичного, пошук інформації та її обробка – робота у мережі Internet тощо; - робота з електронними носіями інформації – електронні підручники, медіатека тощо; - експериментальна робота під час практики;

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль

Викладач систематично проводить контроль знань здобувачів. Робочою програмою дисципліни передбачено проводити: поточний контроль – опитування (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда), доповіді на практичних заняттях, виконання самостійних завдань проблемно-творчого характеру, складання тестових завдань, написання термінологічних диктантів.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

виконання модульної контрольної роботи та усне опитування

Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю є письмово-усний екзамен. Види запитань з відкритими відповідями.

Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про проведення поточної атестації та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни складається із суми балів за поточну успішність (не більше 60 балів) та екзамен (не більше 40 балів).

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (балли)		Екзамен	Підсумкова оцінка (екзамен)
Змістова частина №1	Змістова частина №2		

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	40	100
2	4	4	8	10	8	4	8	12		

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	
82-89	B		
74-81	C	Добре	зараховано
64-73	D		
60-63	E	Задовільно	
35-59	FX	Незадовільно	
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	не зараховано

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Делеган І. В. Лісова зоологія. У двох частинах. Навч. посібник. Львів: Поллі, 2003. 472 с . 2. Делеган І.В., Делегат І.І. Біологія лісових птахів і звірів Львів: Поллі, 2005. 600 с. 3. Бондаренко В.Д. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з біології лісових птахів, звірів та мисливствознавства. Львів 1976. 23 с. 4. Бондаренко В.Д., Делеган І.В., ін. Облік диких тварин. Практичні рекомендації. Львів, 1989. 66 с. 5. Червона книга України. Тваринний світ. / За редакцією І.А. Акимова К: 2009. 600 с
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондаренко В.Д., Делеган І.В., Рижак І.В. Ситуаційні задачі з біології лісових птахів і звірів з основами мисливствознавства. Навч. посібник.. К., 2011. 42 с 2. Марисова І.В., Талпош В.С. Птахи України Польовий визначник К.: Вища школа, 1984. 184 с. 3. Кваша В. І., Пилевський Б. Р. Зоологія безхребетних : лабораторний практикум (загальна біологіє з основами морфоанатомії) : навч. посіб. дл€ студ. біолог. спец. вищ. пед. навч. закл. Тернопіль : Навчальна книга– Богдан, 2005. 144 с.

	<p>4. Методичні вказівки для виконання лабораторних робіт з дисципліни “Біологія”. Укладачі: Вольвач О.В., Толмачова А.В., Колосовська В.В. Одеса, 2020. 56 с</p> <p>5. Біологія: Навч. посіб./ А.О.Слюсарев, О.В.Самсонов, В.М. Мухін та ін.; За ред.та пер. з рос. В.О.Мотузного.- 7-ме вид., стер. – К.: Вища шк., 2006.- 662с.</p> <p>6. Біологія: навч. посіб. За ред. В. О. Мотузного. К. : Вища шк., 2007. 622 с.</p> <p>7. Загальна методика навчання біології : навч. посіб. дл€ студ. вищ. навч. закл. За ред. І. В. Мороза. – К. : Либідь, 2006. 593 с</p>
Інформаційні ресурси	<p>1. Закон України про мисливське господарство та полювання. http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1478-14.</p> <p>2. Шкідники багаторічних насаджень // Сайт журналу "Сад і вино України" 2019 р. URL: http://sadvinogradvino.org.ua/</p>